

Barok: 2. pol. 17. st (protireformacija) in 1/2 18. st (razsvetljenje). Baroko (portugal)-ponarejen biser. *razkošje, *kič, *pozlata. Barok je imel v sl. Preteklosti veliko vlogo, veliko je še baročnih vas/mest. zaradi baroka prišlo do katoliške zmage. Najbolj je deval v Rimu (cerkev sv. Petra), Lj je baročna (katedrala, mestni trg). Kipci: pozlačeni, dinamični, nabuhli, pretirani. Razvije se tudi cerkveno slikarstvo. Slikarji: Fran Jelovšek, Fortunand Bergant, Fran Metzinger, Anton Cebej. Glasbena umetnost: v sl. razvita. Slava Vojvodine Kranjske – Janez Vajkard Valvaor, napisana v nem. Barok je bil umetnostno razgiban. Lovrenc Manušič: ali oče Romuald; zapisal škofijski pasion [] napisano narečno, ni dialoga (ni dramsko delo). Besedna umet.: porast baročnih pridigarjev. **Janez Svetokriški** (Tobija Liovelli); slovi po izjemni pridigarski sposobnosti, zato je izdal priročnik Scarum Promputarum (1691-1707) [] v 5 knjigah.

Barok: razkošje, katoliški triumf, bujnost. **BAROČ:** mož glava družine, žena ponižna. Pripoved vztraja iz antične zg. dogajalo se je na vipavskem. lezič narečni izrazi, latinski citati iz bib., živ. ljudski, vsakdanji jezik. Humor: drastika, grob humor. Verizem, natančno opisovanje vsakdanjega življenja. Pridiga: polliterarna vrsta (versko). Predikare (lat.) = oznanjat vero. **Razsvetljenje:** razum, napredne misli, razsvetlitev duha. Doba hotela človeka izobraziti, razsvetliti, osvoboditi. Bila je svoboda, pravica do svojega jezika, izobrazbe, izražanja. V času Marije Terezije (1840-1880-vladala) uvede reformo (obvezno šolanje, kmet se osvobaja), jemlje moč fevdalcem. Ljudi je bilo treba izobraziti [] šola ve nem. jeziku. Linhart – šolski nadzornik. Razvili so se periodni krožki. **Pohlin:** kranjska grammatika, (nekvalitetna slovnica). Cilj: slo. knjiž. razširiti v afriko. Zbral je prvi posvetni pesniški zbornik – pisanice odlete k umetnosti. Te slovnice niso upoštevali. **Ziga Zois:** bil je lastnik fužin, bogat, nadarjenim študentom plačeval 'štipendijo', dobil plemiški naziv baron. Rad je raziskoval (kamnine, zbral je knjige). Okoli sebe združeval preruditelje (Linhart, Vodnik, Kopitar). Z Zoisom povezan nastanek 1. slovnice v nem. jeziku, l. 1808. **Linhart** rojen je bil v Radovljici, v družini obrtnika ceskega rodu. Stopil je v cisterijanski red v Sticni, toda kmalu ga je zapustil. Na Dunaju je studiral pravne vede. V tem času je imel dobre vezi s plemici, ki so ga gmotno podpirali. V Ljubljani je imel več služb, nazadnje je bil solski naceelnik za Gorenjsko. Umril je za kapjo v Ljubljani, kjer je tudi pokopan. Bil pesnik, zgodovinar in dramatik. Stik z modernim evropskim slovstevnim dogajanjem se je začel na Dunaju. Nanj vplivata Shakespeare in pa Lessing. **Vodnik:** 1758-1819Lj. (spomenik, domačija v šiški). Gostilniški otrok. Bil duhonik na gorenjskem, ravnatelj realke za časa Napoleona. Bil prvi slo. posvetni pesnik.